

Lescha pil manteniment dallas ovras da meglieraziun

per la vischnaunca Lumnezia

Cuntegn

1.	En general	3
	Art. 1 Principi	3
	Art. 2 Purtadra	3
2.	Manteniment dils implonts e stabiliments	3
	Art. 3 Implonts e stabiliments	3
	Art. 4 Vias da funs	3
	Art. 5 Deviazions d'aua e drenadis	4
	Art. 6 Provediments d'aua	4
	Art. 7 Obligaziun d'haver quitau	4
	Art. 8 Ordinaziun e survigilanza	4
3.	Finanziaziun	4
	Art. 9 Principi	4
	Art. 10 Consideraziun dils interess	5
	Art. 11 Repartiziun dils cuosts/taxa da manteniment	5
	Art. 12 Scadenza	5
	Art. 13 Finanziaziun speciala	5
	Art. 14 Registraziun dils cuosts da manteniment	5
	Art. 15 Basa da facturaziun	6
4.	Disposiziuns finalas	6
	Art. 16 Determinaziuns penalas	6
	Art. 17 Dretg da recuors	6
	Art. 18 Entrada en vigur ed abrogaziun dil dretg vertent	6

Lescha pil manteniment dallas ovras da meglieraziun per la vischnaunca Lumnezia

dils 04 da mars 2018

La cuminonza dils votants all'urna concluda

1. En general

Art. 1 Principi

¹ Tut las ovras che las associaziuns da meglieraziun dallas anteriuras vischnauncas Cumbel, Degen, Lumbrein, Morissen, Suraua, Vella, Vignogn e Vrin han construiu cun mieds publics ein sebasond sigl art. 34 dalla lescha da meglieraziun dil cantun Grischun da mantener a moda cumpetenta per garantir lur funcziun.

Art. 2 Purtadra

¹ La vischnaunca s'oblighescha da mantener las ovras da meglieraziun ch'ella ha surpriu per atgna proprietad dallas associaziuns da meglieraziun dallas anteriuras vischnauncas.

2. Manteniment dils implonts e stabiliments

Art. 3 Implonts e stabiliments

¹ Egl appendix da questa lescha ein las singulas ovras da meglieraziun indicadas. Quellas san vegnir specificadas principalmein en:

- vias da funs
- deviazziuns d'aua e drenadis
- provediments d'aua

² Quels stabiliments ein indicai sin in [sistem digital da datas accessibels alla publicitad](#) sco era els plans d'execuziun ch'ein deponi sin la canzlia communal.

Art. 4 Vias da funs

¹ Per garantir il manteniment cumpetent dallas vias da funs e per evitar donns eis ei d'observar il sequent:

- a. Per liung dallas vias da funs ston las seivs vegnir fatgas aschia ch'ei dat negins donns vid las scarpas e vid las vias da funs. Medemamein astgan talas seivs buca impedir il traffic. Ellas ston haver ina distanza minimala da 50 cm naven digl ur dalla via. Plinavon astgan ins buca clauder las vias sezzas e las scarpas survart. Davart excepziuns da clauder las vias sezzas e las scarpas survart decida la suprastanza communal. Cura ch'ins ara sto ei vegnir teniu ina distanza d'in meter dalla via da funs. Tut las scarpas per liung dallas vias da funs ston vegnir cultivadas gratuitamein dil cunfinont (segar, tagliar caglias e roma etc.), excepziu mirs schetgs e mirs verds, ils quals vegnan manteni dalla vischnaunca.
- b. Ulteriuramein eis ei da far atenziun che las scarpas dallas vias e las rivas dils uals vegnien buca donnegiadas. Ils dutgs ed uals sin terren privat ston vegnir teni libers dils proprietaris ni cultivaders cunfinonts excepziu tals ch'ein designai sco uals publics.
- c. Plazs da semenar e da cruschar ston restar libers. Els astgan buca vegnir duvrai per parcar vehichels ni per deponer uorden.
- d. Tschuffergnadas da vias e plazs cun puschina, grascha, rests da fein, tiara etc. ein d'evitar. La vischnaunca lai exequir las lavurs da schubergiar sin donn e cuost dil caschunader per cass che quel schubregia buca sez il vial.

- e. Per rumir la neiv sin vias da funs drova ei ina lubientscha dalla suprastonza communal. Ils cuosts per rumir la neiv han ils utilisaders dalla via da surprender. Donns caschunai vid las vias en connex cun la rumida da neiv sco era cul diever da talas vias igl unviern van a quen al caschunader. Oravontut ein transports cun menadiras grevas durent il temps d'unviern e la primavera entochen che las vias ein aunc buca schigiadas ora da restrenscher sin in minimum.
- f. Sin vias che vegnan duvradas pil turissem astga per regla mo vegnir smaccaa la neiv. Sin damondas motivadas sa la suprastonza communal far excepziuns.
- g. Vias catramadas e vias da betun astgan buca vegnir carradas cun vehichels a tschenta da fier. Medemamein eis ei scumandau da runar lenna sin las vias da meglieraziun. Plinavon eis ei d'observar la signalisaziun sco era eventualas limitas da peisa. Transports extraordinaris senza intent agricol dallas vias basegnan ina lubientscha dalla suprastonza communal. Ils cuosts da reparatura per donns caschunai vid las vias da funs en connex cun tals transports van a quen al caschunader.
- h. La suprastonza communal ha la cumpetenzza da scumandar da carrar per in temps limitau tier situaziuns extraordinarias dallas vias.

Art. 5 Deviazziuns d'aua e drenadis

¹ Ils tumbins ein da tener accessibels dil proprietari dil schischom pertuccau. Basegna ei pil manteniment ulteriurs tumbins, sa la vischnaunca tschentar tals sin parcelas privatas senza indemnisaziun e senza impurtaziun da servituts e grevezias el cudisch funsil. Igl ulteriur manteniment vegn procuraus cun resalva d'adossar ils cuosts tenor igl art. 9 ss. entras la vischnaunca. Midadas vid ils stabiliments sco era la retratga e la colligiaziun d'aua basegnan ina lubientscha dalla suprastonza communal. Sin territoris cun indrezs da drenadis sutterrans ei il carrar cun maschinas grevas d'evitar. Donns caschunai van a quen al caschunader.

Art. 6 Provediments d'aua

¹ Ils stabiliments vegnan manteni dalla vischnaunca cun adossar ils cuosts alla finanziaziun speciala dil provediment d'aua. Ulteriuramein valan las determinaziuns dalla lescha davart il provediment d'aua per la vischnaunca Lumnezia.

Art. 7 Obligaziun d'haver quitau

¹ Ils proprietari ed ils gudiders ein obligai d'evitar donns vid ils stabiliments. Munclaments constatai ein d'annunziar ladinamein alla canzlia communal.

² Donns che seresultan muort surpassaments da quellas prescripziuns respectivamein muort diever imprecaut ni incumpetent vegnan adossai directamein al caschunader.

Art. 8 Ordinaziun e survigilonza

¹ La suprastonza communal ei cumpetenta per:

- ordinar las lavurs da survigilonza e da manteniment;
- survigilar l'execuziun.

² Cun las lavurs san vegnir incumbensai ils luvriers da vischnaunca, impressaris ni personas privatas en fuorma da lavur cumina, quei mintgamai tenor il grad da difficultad e la dimensiun dallas lavurs.

3. Finanziaziun

Art. 9 Principi

¹ Per confinanziar ils cuosts da manteniment sco era ils projects da sanaziun dallas ovras da meglieraziun ordeifer la zona da baghegiar incassescha la vischnaunca ina taxa annuala da manteniment dils proprietari da beins immobiliars.

² Obligai da pagar ina taxa annuala da manteniment ein quels proprietari cun beins immobiliars ordeifer la zona da baghegiar.

³ La vischnaunca porta ils cuosts pil manteniment dallas ovras enteifer la zona da baghegiar.

Art. 10 Consideraziun dils interess

¹ La part dils cuosts ch'ei da finanziar cun ina taxa da manteniment dils proprietaris privats da beins immobiliars munta a 25% digl intragliauter dils cuosts annuals.

² La vischnaunca ha da finanziar ils ulteriurs 75%. Cheutras ha la vischnaunca Lumnezia cumpensau igl interess public sco era la cumpart dils cuosts annuals per ils agens beins immobiliars.

³ Igl intragliauter da quels cuosts annuals vegn eruius calculatoriamein.

Art. 11 Repartiziun dils cuosts/taxa da manteniment

¹ Il total dalla quota dils cuosts da manteniment ch'ei da sorprender dils proprietaris da beins immobiliars vegn repartgius sin ils singuls proprietaris cun 60% - 80% tenor surfatscha agricola cultivabla (landwirtschaftliche Nutzfläche LN) ordeifer la zona da baghegiar e cun 20% - 40% sin tegias da cuolm habitablas, objects da habitar secundars ordeifer la zona da baghegiar sco era objects cun intent commercial ordeifer la zona da baghegiar che surveschan buca all'agricultura. La quota enteifer il spazi previu vegn fixada periodicamein entras la suprastanza communal.

² La taxa per tegias da cuolm habitablas, objects da habitar secundars ordeifer la zona da baghegiar sco era objects cun intent commercial ordeifer la zona da baghegiar che surveschan buca all'agricultura vegn calculada en promils dalla valeta assicurada tenor indicaziun dall'Assicuranza d'edificis dil Grischun, denton maximal CHF 5'000.00 per proprietari ed onn.

³ La taxa minimala annuala munta a CHF 30.00 per proprietari da beins immobiliars ordeifer la zona da baghegiar. Conjugals ni persunas en partenadi registrau cun beins immobiliars en proprietad communal valan sco in proprietari. La facturaziun succeda comunablamein. Quella regulaziun vegn medemamein applicada tier cumproprietad sco era tier proprietad en condomini.

⁴ Per antennas d'emissiun han ils proprietaris da beins immobiliars, sin ils quals las antennas sesanflan, da pagar ina taxa pauschala annuala da CHF 300.00.

⁵ Proprietaris da pastiras ed alps pagan ina taxa pauschala annuala da CHF 1.00 per occupaziun normala (Normalbesatz). La taxa minimala annuala munta a CHF 30.00 per proprietari da pastiras ed alps.

⁶ Igl import dallas taxas annualas tenor alinea 4 – 5 da quest artechel vegn deducius dil total dalla quota dils cuosts da manteniment ch'ei da sorprender dils proprietaris da beins immobiliars avon che far la repartiziun sin ils singuls proprietaris.

Art. 12 Scadenza

¹ La taxa da manteniment scada mintgamai cun la fin d'in onn calendar ed ei da pagar enteifer 30 gis. Dat ei duront igl onn ina midada da maun, ei quei proprietari dil bein immobilial obligaus da pagar la taxa ch'era l'entschatta digl onn proprietari dalla parcella. En cass d'in pagament retardau vegn ei quintau in tscheins da retard en l'altezia dalla tariffa cantunala mintgamai valeivla.

Art. 13 Finanziaziun speciala

¹ Las taxas da manteniment che vegnan incassadas annualmein dils proprietaris da beins immobiliars vegnan cudischadas en ina finanziaziun speciala.

² La finanziaziun speciala vegn engrevegiada annualmein cun 25% dils cuosts da manteniment che resultan effectivamein.

³ Il saldo dalla finanziaziun speciala vegn transferius annualmein sin in conto correspondent dil quen da facultad e tscheinsius calculatoricamein.

Art. 14 Registraziun dils cuosts da manteniment

¹ Ils cuosts da manteniment che resultan per las ovas da meglieraziun ordeifer la zona da baghegiar vegnan registrai e cumprovai separadamein en la contabilitad communal.

Art. 15 Basa da facturaziun

¹ La quota dils cuosts eruda tenor igl art. 10 alinea 3 vala per 5 onns. Silsunter vegn quella calculada danovamein e vala mintgamai per in'ulteriura perioda da 5 onns.

² Sebasond sigl art. 11 alinea 1 e 5 ei pils emprems 5 onns da facturaziun decisiva la surfatscha agricola cultivabla respectivamein l'occupaziun normala (Normalbesatz) digl onn 2016 tenor indicaziun digl Uffeci dall'agricultura e da geoinformaziun dil Grischun. Silsunter vegnan quell'indicaziuns dallas surfatschas respectivamein dall'occupaziun normala examinadas danovamein e valan mintgamai per in'ulteriura perioda da 5 onns.

³ Sebasond sigl art. 11 alinea 2 ei pils emprems 5 onns da facturaziun decisiva la valeta assicurada digl onn 2016 tenor indicaziun dall'Assicuranza d'edificis dil Grischun. Silsunter vegn quella examinada danovamein e vala mintgamai per in'ulteriura perioda da 5 onns.

4. Disposiziuns finalas

Art. 16 Determinaziuns penalas

¹ Cuntravenziuns encunter questa lescha vegnan punidas dalla suprastanza communal.

Art. 17 Dretg da recuors

¹ Recuors enviars decisius dalla suprastanza communal ein d'inoltrar en scret enteifer 30 gis alla dertgira administrativa dil cantun Grischun.

Art. 18 Entrada en vigur ed abrogaziun dil dretg vertent

¹ Questa lescha va en vigur retroactivamein cun igl 1. da schaner 2018.

² Cun l'entrada en vigur dalla presenta lescha vegnan tut ils conclus da vischnaunca ch'ei cuntradictoris a questa lescha abrogai, specialmein ils reglaments pil manteniment dallas ovras da meglieraziun dallas anteriuras vischnauncas.

Approbau dalla cuminonza dils votants all'urna ils 04 da mars 2018.

Il president communal

Duri Blumenthal

Igl actuar:

Marcus Cavegn